

Souhrnná teritoriální informace:

Ekvádor

Zastupitelský úřad ČR v Limě 19. 5. 2022 19:25

Rok 2021 byl v Ekvádoru rokem volebním – konaly se prezidentské i parlamentní volby. Novým prezidentem byl zvolen Guillermo Lasso, což ukončilo dlouholeté vládnutí levicového populismu. Předsedkyní parlamentu byla poprvé v historii zvolena žena indiánského původu zastupující stranu domorodého obyvatelstva Guadalupe Llori. Nový prezident přebírá málo proočkovanou a zadluženou zemi, která bude ještě další půjčky potřebovat pro znovunastartování ekonomiky. Ty získá pouze za předpokladu zavedení řady reforem – mezi prvními se podařilo prosadit Zákon o ekonomickém rozvoji a fiskální udržitelnosti. Nový prezident dodržel předvolební slib, za prvních 100 dnů vlády naočkoval přes 9 mil. osob. Guillermo Lasso současně byl, vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci a krvavým střetům ve věznicích, přinucen zavést nouzový stav a bude muset řešit stav vězeňství v zemi. Prezident bude muset před přijetím řady opatření vést dialog s domorodým obyvatelstvem. G. Lassovi se podařilo dohodnout s mezinárodními organizacemi další půjčky a získat tak potřebné finance pro fungování země. Začal jednání s Čínou o změně splácení dluhu, který je vázán na dodávky ropy. Pokud bude úspěšný, Ekvádor by mohl ropu nabízet za pro něj výhodnější ceny na mezinárodních trzích.

Tato souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	Quito
Počet obyvatel	17,8 mil. (2021)
Jazyk	španělština
Náboženství	katolíci (74 %), protestanti (10,3%)
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Guillermo Lasso
Hlava vlády	Francisco Jiménez
Název měny	americký dolar
Cestování	
Časový posun	-6 hodin (v létě -7 hodin)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	
Ekonomický úsek	Ing. Eva Tadrliková
Konzulární úsek	Mgr. Jana Dušková
CzechTrade	Bc. Martin Rossbach, MBA
Czechinvest	ne
Ekonomika	
2021	
Nominální HDP (mld. USD)	208,8
Hospodářský růst (%)	3,8
Inflace (%)	0,1
Nezaměstnanost (%)	4,8

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Oficiální název státu: Ekvádorská republika (República del Ecuador)

Ekvádor je prezidentskou demokracií.

Prezident: Guillermo Lasso (ve funkci od 24. května 2021)

Viceprezident: Alfredo Enrique Borrero Vega

Prezident je volen na 5 let s možností 1 znovuzvolení.

Nově jmenovaná vláda:

- 1 předseda vlády - Francisco Jiménez
- 1 ministr zahraničních věcí - Juan Carlos Holguín Maldonado
- 1 ministr obrany - Luis Lara Jaramillo
- 1 ministr vnitra – Hernán Patricio Carrillo Rosero
- 1 ministr hospodářství a financí - Simón Cueva Armijos
- 1 ministr výroby, zahraničního obchodu a rybolovu - Julio José Prado Lucio-Paredes
- 1 ministryně zdravotnictví - Ximena Garzón Villalba
- 1 ministr zemědělství a dobytkařství – Bernardo Manzano Díaz
- 1 ministr energetiky a neobnovitelných přírodních zdrojů – Xavier Vera Grunauer
- 1 ministr veřejných prací a dopravy - Marcelo Cabrera Palacios
- 1 ministr pro místní rozvoj a bydlení - Darío Herrera Falcones
- 1 ministr životního prostředí a vody - Gustavo Manrique Miranda
- 1 ministryně telekomunikací a informační společnosti - Vianna Maino Isaías
- 1 ministryně školství - María Brown Pérez
- 1 ministr pro ekonomickou a sociální inkluzi - Esteban Bernal
- 1 ministr práce - Patricio Donoso Chiriboga
- 1 ministr cestovního ruchu - Niels Olsen Peet
- 1 ministryně kultury - María Elena Machuca Merino
- 1 ministr sportu - Sebastián Palacios Muñoz
- 1 státní tajemník vlády - Iván Correa Calderón
- 1 státní tajemnice pro lidská práva – Paola Flores Jaramillo
- 1 státní tajemník pro vysokoškolské vzdělání, vědu, technologii a inovace - Alejandro Ribadeneira Espinosa
- 1 státní tajemník Planifica Ecuador - Jairón Merchán Haz
- 1 státní tajemník pro tiskové záležitosti - Eduardo Bonilla Salcedo
- 1 státní tajemník pro právní záležitosti - Fabián Pozo Neira
- 1 poradce prezidenta - Aparicio Caicedo Castillo

137členný jednokomorový ekvádorský parlament Asamblea Nacional je roztržštěný jak politicky, tak početně. Noví poslanci poprvé usedli do lavic 14. května a zastupují strany a uskupení levicové, středolevé, středu a středopravé, celkem 13 subjektů. Předsedkyní parlamentu byla zvolena zástupkyně druhé nejsilnější strany Pachakutik, Guadalupe Llori. Nový prezident bude v takto složeném parlamentu obtížně prosazovat legislativní změny. Nejsilnější pozici (32 %) má hnutí bývalého prezidenta Correy. Velkým vítězstvím je zisk strany domorodého obyvatelstva Pachakutik.

1.2 Zahraniční politika země

Ekvádor má dlouhodobě zájem o posílení spolupráce se sousedními zeměmi, včetně regionální integrace. V posledních letech se snaží o větší přiblížení k Západu. Vydání zakladatele WikiLeaks Juliana Assange uvolnilo vztahy s USA, takže se v únoru r. 2020 uskutečnilo setkání ekvádorského a amerického prezidenta (první schůzka na nejvyšší úrovni po 20 letech). Ekvádor získal finanční pomoc na integraci více než 400 tis. venezuelských uprchlíků.

2. 2. 2022 se ujal funkce nový ministr zahraničních věcí. Hlavní úkoly pro nejbližší období jsou následující: uzavření dohody o volném obchodu s Mexikem; vstup do Tichomořské aliance, který může výrazně napomoci zlepšit obchodní bilanci; prohlubování a navazování obchodních vztahů s dalšími zeměmi; vytváření podmínek pro příliv zahraničních investic; vytváření zázemí pro příliv turistů.

Ekvádor a EU každoročně realizují Politický dialog na vysoké úrovni.

Ekonomické vztahy jsou upraveny Obchodní dohodou mezi EU a Ekvádorem.

Ekvádor již není kvalifikován jako příjemce rozvojové pomoci. Přesto EU v rámci Víceletého indikativního programu 2014 - 2020 poskytla nejchudším regionům rozvojovou pomoc ve výši 67 mil. EUR.

1.3 Obyvatelstvo

V r. 2021 dosáhl počet obyvatel 17,8 mil., hustota zalidnění činí 53,6 ob./km², což je nejvíce v Latinské Americe. 50,04 % obyvatelstva tvoří ženy.

Největší města: Guayaquil (2,3 mil. ob.), Quito (1,9 mil. ob.), Cuenca, Santo Domingo, Machala.

Etnické složení (2010): 71,9 % míšenci (běloši s původním obyvatelstvem), 7,8 % afroekvádorci, 7,1 % indiáni, 7 % běloši.

Náboženství: 74 % katolíci, 10,3 % protestanti.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Podle predikcí centrální banky vzroste ekvádorská ekonomika v r. 2021 o 3,55 %. Hlavní důvody růstu: postupující očkování proti Covid-19, zlepšení přístupu k úvěrům, oživení vývozu ropy a ropných produktů i exportu neropných položek, a větší příliv „remesas“ (peníze zasílané Ekvádorci ze zahraničí). Uvedené faktory daly impuls větší spotřebě domácností (4,6 %) a investicím. Největší přírůstky zaznamenalo zpracování ropy (22,7 %), rybolov (13,9 %), chov krevet (10,9 %), obchod (7,9 %) a telekomunikace (6,7 %). Pro r. 2022 se odhaduje růst HDP o 2,54 %, a to díky investicím (růst o 4,9 %), především do těžebního průmyslu, vývozu (růst o 3,3 %) a spotřebě domácností (růst o 3,2 %). V I. čtvrtletí r. 2021 registroval BÚ platební bilance přebytek 726,8 mil. USD, což je o 517,5 mil. USD více, než za stejné období předchozího roku. Za leden – říjen 2021 dosáhl celkový vývoz 21,5585 mld. USD. Ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku to představuje nárůst o 31,0 %. Z toho hodnota exportu ropy a ropných produktů činila 7,4907 mld. USD. Nejdůležitějšími neropnými vývozními produkty byly krevety, banány, rybí konzervy, květiny a kakao. Největšími obchodními partnery byly USA, Čína, Rusko, Kolumbie a Španělsko. Naopak celkový dovoz představoval 19,2265 mld. USD, z toho neropné produkty 15,5634 mld. USD. Největší podíl na dovozech měly suroviny (7,2814 mld. USD). Z důvodu vyšších cen ropy na světových trzích, lepšího výběru daní a snížení veřejných výdajů se deficit státního rozpočtu odhaduje kolem 3,5 mld. USD. Ekvádor uzavřel v září r. 2021 smlouvu s MMF, díky které získá jak v r. 2021, tak v následujícím období 6 mld. USD jako pomoc na oživení ekonomiky. V r. 2020 uzavřela předchozí vláda Lenína Morena s MMF dohodu o úvěru na 27 měsíců ve výši 6,5 mld. USD. Podmínkou získání peněz bylo zavedení reformy, jako daňové, zaměstnanecké nebo zlepšení boje proti korupci. Prezident Lasso prosadil Zákon o ekonomickém rozvoji a fiskální udržitelnosti. Od daňové reformy se očekává zvýšení příjmů státní pokladny o 1,9 mld. USD v dalších 2 letech. BID poskytne Ekvádoru záruky ve výši 400 mil. USD. CAF a ministerstvo financí podepsaly dohodu o poskytnutí 2 půjček v celkové výši 325 mil. USD, které budou určeny na oživení ekonomiky a očkování. V prvním čtvrtletí r. 2022 chce Ekvádor znovu vydat státní dluhopisy. Získané finance by měly být určeny především na rozvoj infrastruktury. Přímé zahraniční investice za první čtvrtletí r. 2021 činily 249,0 mil. USD (podíl na HDP 0,99 %), ve druhém pak 115,1 mil. USD (podíl na HDP 0,44 %). V období duben – červen směřovala největší část do služeb, následovalo stavebnictví a zpracovatelský průmysl; podle původu PZI pocházely ze Švýcarska, Mexika a USA. Devizové rezervy dosáhly k 18. listopadu 2021 hodnoty 8,13 mld. USD. Meziroční inflace dosáhla v listopadu 2021 1,84 %. Oficiální míra nezaměstnanosti v říjnu byla 4,57 %.

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	0	-7,6	3,8	1,8	1,9
HDP/obyv. (USD/PPP)	12 025,70	11 031,60	11 650,00	12 210,00	12 600,0
Inflace (%)	0,3	-0,3	0,1	2	1,2
Nezaměstnanost (%)	4,4	8,1	4,8	4,7	4,6
Export zboží (mld. USD)	22,3	20,2	26,7	29,7	30,3
Import zboží (mld. USD)	22,6	18	25,7	26,9	28
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	1	3,4	0,6	2,2	1,7
Průmyslová produkce (% změna)	0,2	-5	3	2,8	2
Populace (mil.)	17,3	17,5	17,8	18	18,2
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	07.VII	07.VII	07.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Ekvádor na r. 2021 původně počítal s rozpočtovým deficitem 4,81268 mld. USD (4,6 % HDP). Z důvodu vyšších cen ropy na světových trzích, lepšího výběru daní a snížení veřejných výdajů se nakonec deficit odhaduje kolem 3,5 mld. USD.

Na r. 2022 byly schváleny příjmy ve výši 24,115 mld. USD a výdaje ve výši 27,898 mld. USD. Deficit tedy představuje 3,783 mld. USD. Daňové příjmy by měly činit 13,418 mld. USD.

V prvním čtvrtletí r. 2021 registroval běžný účet platební bilance přebytek 726,8 mil. USD, což je o 517,5 mil. USD více, než za stejné období předchozího roku. Devizové rezervy dosáhly k 18. listopadu 2021 hodnoty 8,13 mld. USD. Veřejný dluh činil k 31. 12. 2021 62,376 mld. USD, což představuje 59,18 % HDP.

Pozn. k tabulce: oddělené údaje k daním z příjmu fyzických a právnických osob se nepodařilo dohledat. Očekává se, že v r. 2022 bude podíl daně z příjmu (dohromady fyzických i právnických osob) na HDP 4,3 %.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2,6
Veřejný dluh (% HDP)	66,5
Bilance běžného účtu (mld. USD)	0,8
Daně	2022
PO	N/A
FO	N/A
DPH (% HDP)	5 %

2.3 Bankovní systém

Centrální a emisní bankou je Banco Central del Ecuador, další státní banky: Banco de Desarrollo del Ecuador (BDE), Národní finanční korporaci (CFN) a BanEcuador (dříve Banco Nacional de Fomento).

Dohled nad bankami vykonává Superintendencia de Bancos del Ecuador.

Nejdůležitější komerční banky:

- 1 Banco del Pichincha www.pichincha.com - součást jedné z největších investičních skupin v zemi
- 1 Banco Internacional www.bancointernacional.com.ec
- 1 Banco Guayaquil www.bancoguayaquil.com
- 1 Banco Bolivariano www.bolivariano.com - Grupo Financiero Bolivariano
- 1 Banco del Pacífico www.bancodepacifico.com - Grupo Banco del Pacífico

Vzhledem k dolarizaci ekonomiky má centrální banka omezené pole působnosti.

Celkově je bankovní sektor málo odolný vůči případnému šoku způsobenému nedostatkem likvidity.

2.4 Daňový systém

Základní daně:

- 1 daň z příjmu právnických osob - společnosti s národním nebo zahraničním kapitálem zřízené v Ekvádoru a pobočky, které mají zdanitelné příjmy, podléhají od r. 2018 sazbě 25 % po odečtení výslovně stanovených nákladů (zejména obnovovací investice). Za určitých okolností může činit 28 % (společníci v daňových rájích apod.),
- 1 daň z příjmu fyzických osob – jedná se o progresivní zdanění od 0 % - 35 %. Fyzické osoby mohou také využívat tzv. zvláštních odpočtů,
- 1 DPH - základní daň z přidané hodnoty činí 12 %. Některé produkty (základní potraviny, léky) a služby (zdravotní péče, vzdělání, dopravní služby) se nedaní,
- 1 daň z převodu deviz - 5% daň na všechny transfery poukazované do zahraničí. Na tuto daň se vztahuje množství výjimek, především v souvislosti s registrovanými zahraničními investicemi. V současné době se hovoří o zrušení této daně s cílem podpořit konkurenceschopnost ekvádorských produktů,
- 1 spotřební daň – daň na specifické zboží (např. sladké nápoje, alkohol, tabákové výrobky, videohry, televizní a telefonní služby, automobily a jiné dopravní prostředky, atd.). Pohybuje se od 0 % na dovoz nejlevnějších hybridních automobilů až po 300 % na zbraně a střelivo pro soukromé účely.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je 2. nejdůležitějším obchodním partnerem Ekvádoru v případě dovozu neropných produktů a 3. nejdůležitější v případě vývozu neropných produktů. Nejdůležitější vývozní položky jsou: banány, krevety a rybí konzervy; nejdůležitější vývozní položky pak: suroviny pro průmysl, kapitálové statky pro průmysl a spotřební statky.

Objem evropských vývozu zaznamenal oživení po pandemii. Dovozy vzrostly především díky hlavním položkám - zemědělským a potravinářským produktům.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	2 103,30	2 241,90	2 310,90	1 622,30	2 092,70
Import do EU (mil. EUR)	2 831,30	2 861,60	2 861,50	3 023,30	3 437,90
Saldo s EU (mil. EUR)	728	619,8	550,6	1 401,0	1 345,2

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Nejdůležitějšími vývozními položkami jsou: osobní automobily, elektrická zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně elektrických obvodů, stroje a přístroje pro tisk, textilie kordové z nití, směsi diagnostické laboratorní reagenty. V případě dovozu to pak jsou: banány a platanovníky, rybí konzervy, řezané květiny, výtažky z kávy a čaje a upravení koryšů a měkkýši. V případě exportu je vidět výrazné oživení. Přes 0,5 mil. USD tvořil vývoz osobních automobilů Škoda.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	1,0	0,4	0,6	0,6	0,9
Import do ČR (mld. CZK)	0,4	1,1	1,2	1,0	1,0
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,7	0,7	0,6	0,4	0,1

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Jak dovoz, tak vývoz zaznamenal v r. 2021 výrazné postpandemické oživení.

Nejdůležitějšími exportními partnery mimo EU byly v r. 2021: Čína, USA, Rusko a Kolumbie. Hlavními neropnými vývozními produkty byly: krevety, banány, koncentráty olova a mědi, rybí konzervy a řezané květiny. Hlavními partnery v případě importu byly: Čína, USA, Kolumbie a Brazílie. Nejdůležitějšími neropnými dovozními položkami pak byly: kovové výrobky, osobní automobily, hnojiva, nákladní automobily a léčiva.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	14 125,2	16 141,9	16 669,1	15 679,8	20 601,5
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	14 176,4	16 839,3	16 318,2	12 207,0	18 396,2
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-51,1	-697,4	350,9	3 472,8	2 205,2

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice za první čtvrtletí r. 2021 činily 249,0 mil. USD (podíl na HDP 0,99 %), ve druhém pak 115,1 mil. USD (podíl na HDP 0,44 %). V období duben – červen směřovala největší část do služeb, následovalo stavebnictví a zpracovatelský průmysl; podle původu PZI pocházely ze Švýcarska, Mexika a USA.

Největší českou investicí v Ekvádoru je Czech Brewery Pivovar C. Ltda. Firma dosud investovala cca 3 mil. USD. Ve městě Cuenca má pivovar o výstavu 2400 hl ročně, kde vaří pivo od r. 2017. Zaměstnává 65 lidí. Provozuje 4 hospody značky Golden Prague Pub ve městech Cuenca, Guayaquil, Samborondon a na Galapágách. Na podzim r. 2022 plánuje otevřít další 2 restaurace, a to v Quitua a na Galapágách.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

V r. 2014 podepsaly EU a Ekvádor vícestrannou FTA EU se státy Andského společenství národů. Přístupový protokol vstoupil v platnost 1. ledna 2017. S okamžitou platností byla odbourána cla na 76 % z 2 565 celních položek dovážených z EU do Ekvádoru. Pokud jde o agrární produkty, pro firmy EU je liberalizován dovoz 44,1 % položek. Pokud jde o průmyslové výrobky a produkty rybolovu, činí podíl liberalizovaných položek 62,3 %. Pro Ekvádor FTA znamená právo vyvážet do EU bez celní povinnosti 99,7 % zemědělských produktů a 100 % průmyslových produktů. Dále se také ustanovily podmínky pro možnost účasti evropských firem na veřejných zakázkách. Jedním z důležitých bodů této nové smlouvy je ochrana tzv. domácí zaměstnanosti, kdy v každé EU firmě působící na ekvádorském trhu, která má více než 10 zaměstnanců, musí být 90 % zaměstnanců ekvádorského občanství.

Smlouvy s ČR

V souvislosti se vstupem ČR do EU byla ukončena Obchodní dohoda mezi ČR a Ekvádorem. Ve vzájemném vztahu platí dohody a ustanovení platná mezi EU a Ekvádorem, resp. EU a Andským společenství (CAN).

Bilaterální smluvní dokumenty:

- 1 Rámcová dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Ministerstvem elektrické energie a obnovitelných zdrojů Ekvádorské republiky (podpora spolupráce v energetice)
- 1 MOU mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky a Ministerstvem průmyslu a produktivity Ekvádoru (podpora hospodářské, průmyslové a technické spolupráce)
- 1 v červnu a červenci 2018 předala česká strana Ekvádoru návrh Dohody o ochraně investic, resp. Dohody o zamezení dvojímu zdanění

3.4 Rozvojová spolupráce

Co se týče spolupráce s ČR, v r. 2021 byl v Ekvádoru realizován malý lokální projekt „Zvýšení ekonomické odolnosti 90 žen s nízkými příjmy (a jejich rodin) z okrajových čtvrtí v Quitu prostřednictvím městských zemědělských aktivit“. MLP realizovala NGO Fundación Humana Pueblo a Pueblo Ecuador ve 3 komunitách. Díky podpoře ČR byla založena menší pole na pěstování ovoce a zeleniny a vybudovány prostory pro chov drůbeže. Příjemci byli současně seznámeni se správnými postupy práce. V době Covid-19 je úspěšná realizace projektu pro komunitu cestou z chudoby. Před vypuknutím pandemie se věnovali především prodeji v centru hlavního města a související omezení je připravila o možnost obživy. Pěstováním ovoce a zeleniny a chovem drůbeže získali zdroj potravy a přebytky mohou prodávat.

Stejná NGO realizuje projekt i v r. 2022, který navazuje na výše uvedený.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Ekvádor není do MOP zahrnut.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Obchodní jednání v Ekvádoru mají podobná specifika jako v jiných latinsko-amerických zemích. Důležité je obrnit se trpělivostí a opakovaně prověřovat obchodní partnery. Uvolňování opatření souvisejících s pandemií Covid-19 částečně vrací jednání do tradiční, osobní roviny.

4.2 Oslovení

Oslovení potenciálních obchodních partnerů probíhá klasickými kanály jako v jiných zemích. Tzn. telefonicky, e-mailem. V případě telefonické komunikace se v poslední době množí případy, kdy ekvádorské telefonní linky, a to i nejdůležitějších státních úřadů, jsou zneužívány pro nelegální volání.

Ideální je osobní kontakt (např. na veletrhu), který Ekvádorci upřednostňují.

4.3 Obchodní schůzka

V Ekvádoru se nevyskytují specifické zvláštnosti či zvyklosti, kterými by se stát odlišoval od okolních latinskoamerických zemí. Ekvádorci jsou velmi komunikativní a není problém s nimi navázat kontakt. Obchodní partneři téměř vždy upřednostňují nedokonalou španělštinu před bezvadnou angličtinou. Znalost španělštiny je proto pro obchodní jednání velmi výhodná. V praktické rovině je nutno vždy počítat s liknavostí Ekvádorců, co se týče dochvilnosti. Zpoždění není považováno za neslušnost a toleruje se. Na důležité schůzky s vysokými představiteli státní správy či reprezentanty velkých firem se doporučuje - vzhledem k jejich časové zaneprázdněnosti a nutnosti plánování schůzek ve značném předstihu - dostavit se včas. Nelze říci, že by ekvádorští obchodní partneři vynikali striktním dodržováním přijatých závazků, spíše je třeba počítat s liknavějším přístupem. Urgence jsou v tomto ohledu běžnou praxí. Potrpí si na dobré zacházení a ocení pozvání na pracovní oběd nebo večeři. Schůzky je třeba dojednat v předstihu a běžným zvykem je jejich potvrzení zhruba den před sjednaným datem.

4.4 Komunikace

V Ekvádoru, stejně jako v ostatních latinsko-amerických zemích, je upřednostňována španělština. Tlumočnick je každopádně výhodou. Anglicky většinou mluví jen vyšší management ve velkých městech. V Latinské Americe není zdvořilé odmítnutí. Proto je třeba důkladně prověřit, zda opravdu platí to, co se podle českých měřítek jeví jako dohodnuté. J je důležitý osobní kontakt, současná postpandemická situace vrací jednání z virtuální do osobní roviny.

4.5 Doporučení

Pro navázání obchodních kontaktů je třeba obrnit se velkou trpělivostí a důkladně prověřovat obchodního partnera. Před navázáním kontaktů je výhodou ověřit si možnost financování. Jazykem upřednostňovaným pro jednání je španělština.

4.6 Státní svátky

1. 1. Nový rok

únor - březen Karneval

březen - duben Velký pátek

1. 5. svátek práce

24. 5. Bitva u Pichinchy

25. 7. Založení Guayaquilu (místní svátek)

10. 8. Den nezávislosti

9. 10. Nezávislost Guayaquilu (místní svátek)

2. 11. Památka zesnulých

3. 11. Nezávislost Cuency

6. 12. Založení Quita (místní svátek)

25.12. Vánoce

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Prodejní a distribuční síť není z české strany zpracovávána systematicky, chybí nová významná obchodní spojení a cenově konkurenceschopný sortiment v dostatečném rozsahu. Nedostatkem jsou omezené možnosti financování českých vývozců, malá propagace českých exportérů a mnohdy i nezájem o realizaci počáteční investice ze strany českých výrobců. Pro české exportéry by mohly být využitelné kontakty na obchodní komory v Quitu, Guayaquilu, případně v Cuenca, které mohou případné nabídky dále distribuovat. Obchodní komory jsou (za poplatek) také ochotny vyhledat ve svém registru spojení na nejvýznamnější firmy zabývající se daným artiklem a odeslat tyto podklady české firmě. Součástí takového požadavku musí být přesné označení zboží celním kódem.

Importovat může jakákoliv fyzická či právnická osoba, která se zapsala v Registru dovozců, je schválena Národní celní službou (Servicio Nacional de Aduanas de Ecuador, SENA, www.aduana.gob.ec). Je nutné obdržet tzv. RUC (Registro Único de Contribuyente), který je vydán Úřadem finanční správy (Servicio de Rentas Internas, SRI), být zaznamenán v aktivním stavu s platným potvrzením příjmů a být v databázi SRI jako daňový poplatník. Celní požadavky se liší podle dovozního režimu. Do Ekvádoru je zakázán dovoz následujících produktů: vybrané chemikálie (fungicidy, pesticidy), použité pneumatiky vč. vulkanizovaných, hadí kůže, vydělané kůže různých zvířat s použitím metody rostlinného vydělávání, použité prádlo a obuv, slonovina a výrobky z ní a ostatní (kosti, želví krunýře, rohy a paroží aj.). U některých komodit jsou navíc požadovány certifikáty původu zboží, registrace a homologace.

V červnu 2012 bylo Ministerstvem zahraniční věcí, obchodu a integrace vydáno několik usnesení (No. 63, 66, 67), kterými byl omezen dovoz určitých produktů, u kterých bylo stanoveno, že mohou být vyráběny na domácím trhu. Celkově tato omezení postihují 106 výrobků, mezi nimi některé typy alkoholických nápojů, automobily, mobilní telefony a elektronická zařízení. Omezení v podobě kvót jsou dvojího druhu: množství a hodnotová, přičemž vláda se tímto opatřením snaží zvrátit tendenci k pasivní obchodní bilanci. Kvóty jsou určovány s jednoletou platností vždy na počátku roku. Alkoholické nápoje od roku 2012 podléhaly omezení, a to v podobě dodatečné daně 1 % z každé lahve a 0,25 dolaru odvedeného z každého procenta alkoholu, který nápoj obsahuje. Avšak vzhledem k tomu, že Ekvádor 1. 1. 2017 přistoupil k mnohostranné dohodě o volném obchodu (FTA) s EU, z EU/ČR je možné alkohol nyní dovážet bezcelně (pozn. avšak se spotřební daní ICE a daní z přidané hodnoty).

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Ke zřízení pobočky v Ekvádoru je nutné předložit rozhodnutí statutárních orgánů mateřské společnosti. Pro zřízení společnosti s ručením omezeným je nutný souhlas Valného shromáždění společníků (Junta General de Socios). Zápis o rozhodnutí zřídit společnost, a to včetně výše kapitálu a jmenování zákonného reprezentanta pro Ekvádor, musí být notářsky ověřen v místě konání schůzky a superlegalizován konzulátem Ekvádoru (stanovy společnosti musí výslovně umožňovat zakládání poboček v zahraničí). Minimální výše kapitálu pro pobočku zahraniční právnické osoby je stanovena na 2.000 USD. Příslušný ekvádorský konzulát též musí na základě notářsky ověřených a přeložených dokumentů (mj. výpis z obchodního rejstříku) vydat certifikát o právní existenci firmy a způsobilosti jednat v zahraničí. Uvedená dokumentace se předá ekvádorskému právnímu zástupci ke zřízení pobočky, který publikuje oznámení v oficiálním místním deníku. Následně notář v Ekvádoru provede zápis o úkonu, který je nutno zaregistrovat v obchodním rejstříku (Registro Mercantil). Po provedení registrace a jmenování administrátora firmy je nutno požádat finanční úřad (SRI) o vystavení Registrace daňového poplatníka (Registro Único de Contribuyentes). Pro zřízení společnosti v Ekvádoru je nutná registrace vkladu kapitálu v ekvádorském bankovním systému.

Pro akciové společnosti (sociedad anónima) ekvádorských fyzických a právnických osob je stanoven minimální kapitál ve výši 800 USD; pro společnosti s ručením omezeným 400 USD. V případě joint venture se podmínky tohoto podniku řídí stejnými pravidly jako při zřizování poboček zahraničních firem. O zakládání podniku v Ekvádoru vypracovala Skupina Světové banky studii Doing Business-Ecuador.

5.3 Marketing a komunikace

V zemi jsou obvyklé všechny formy propagace, inzerce, reklamy či využívání hromadných sdělovacích prostředků, a to zejména televize a rozhlasového vysílání. Rovněž z hlediska aplikovaného marketingu neexistují žádné zvláštnosti a jsou využívány všechny formy marketingu v závislosti na obchodovaném artiklu. České výrobky jsou na místním trhu stále exotické (nejen proto, že mnozí Ekvádorci netuší, kde se Česká republika nachází) a nemají k neznámému produktu důvěru. Dokud prodejce nepřesvědčí zákazníka o kvalitách, servisu a (dobré) ceně, produkt si nekoupí. Nutno počítat s tím, že reklamní a propagační materiály musí být ve španělské verzi. Anglická či jiná jazyková mutace není vhodná.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika duševního vlastnictví spadá do kompetence Ekvádorského institutu duševního vlastnictví (Instituto Ecuatoriano de la Propiedad Intelectual) a řídí se zákonem o duševním vlastnictví. V rámci ochrany průmyslového vlastnictví jsou chráněny značky, loga, firemní slogany a vynálezy. Patenty platí 20 let.

Piráctví v oblasti hudby, kinematografie či softwaru je značně rozšířené.

5.5 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek se řídí Zákonem o národním systému veřejných zakázek (Ley Orgánica del Sistema Nacional de Contratación Pública). Zákon stanoví povinnost registrace národních i mezinárodních dodavatelů v jednotném registru dodavatelů (RUP). Příslušným orgánem a regulátorem, který na veřejné zakázky dohlíží a vypracovává zadání tendrů, je SERCOP (spravuje také portál k veřejným zakázkám: <http://portal.compraspublicas.gob.ec/sercop/herramientas-de-busqueda>). Základní informace o procedurách jsou uvedeny v záložce Programas/Servicios. Roční plány pro veřejné nákupy (Plan Anual de Contratación/PAC) jsou sestavovány s předstihem a za každou státní instituci zvlášť. Zákonem jsou umožněny rovné podmínky pro místní i zahraniční subjekty. V případě veřejných zakázek na poradenské služby je možné vyzvat zahraniční poradenské společnosti až poté, co v průběhu 30denní lhůty (po první výzvě) o zakázku neprojeví zájem domácí společnost, či nespĺňuje podmínky (upřednostňují se domácí subjekty). Kontrakty s vládním financováním schvaluje výhradně prezident republiky. U každého ministerstva nebo provinční vlády se ustavuje pětičlenný výbor (Comité de Contrataciones), který ustanovuje soutěžní podmínky a jmenuje technickou komisi, která vyhodnocuje předložené nabídky. Obvykle se vyžaduje složení bankovní záruky, jejíž výše je závislá na objemu kontraktu. Zároveň je vratná účastníkům, kteří se nekvalifikovali. Jiné zvláštní podmínky, které by odlišovaly Ekvádor od ostatních latinskoamerických zemí, nejsou stanoveny. Podmínky jsou vždy připravovány a vyhlašovány na každou zakázku separátně dle lokálních a státních norem, a to v souladu se státním plánem modernizace země. Pro nákupy soukromého sektoru nejsou výběrová řízení vyžadována.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Obchodní spory vyplývající z neplnění a nedodržení podmínek ze smluvního ujednání mezi partnery (Contratos de Compra-Venta) jsou obvykle řešeny arbitrážní cestou u obchodních komor v Quitu nebo v Guayaquilu nebo u civilního soudu. Pro řešení těchto sporů jsou aplikována pravidla Obchodního zákoníku (Código de Comercio). Pro řešení obchodních sporů je stanovena povinnost využívat služeb místních právních zástupců.

Kromě běžných rizik vyplývajících z komerční činnosti (např. nezaplacení dodávky, reklamace zboží apod.) je třeba mít na zřeteli riziko možných sociálních nepokojů, stávek a zvýšené míry kriminality obecně. Z těchto důvodů se pro zajištění návratnosti pohledávky z titulu dodávek zboží a služeb doporučuje vyšší forma zajištění (bankovní záruka, aval apod.). Dále se doporučuje ve styku s novými partnery vyžadovat placení neodvolatelným potvrzeným akreditivem nebo placení předem.

Běžná platební podmínka ve vztahu k zahraničním dodavatelům je neodvolatelný potvrzený akreditiv. V případě poskytnutí úvěrových podmínek se doporučuje maximální zajištění pohledávky, a to nejlépe bankovními instrumenty jako je bankovní záruka, bankovní aval aj. Co se platební morálky týče, doporučuje se obezřetnost a důkladnost při zajišťování návratnosti pohledávky.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro české občany cestující do Ekvádoru není vyžadováno vízum, pro ekvádorské občany vydává vízum zastupitelský úřad v Limě. Při odletu ze země je třeba zaplatit na letišti v Quitu (Mariscal Sucre) letištní poplatek 59 USD, na letišti v Guayaquilu 29,78 USD. Zvláštní poplatky jsou vyžadovány při vnitrostátním letu na Galapágy. Při příletu do země se aktuálně vyžaduje zdravotní certifikát o očkování proti Covid-19.

Cesta z letiště v Quitu do centra stojí s taxi cca 20 USD, autobusem je to cca 8 USD, doporučuje se použít taxi nebo osobní vůz místního zástupce. Cesta trvá 45 – 50 minut.

V poslední době se zhoršila bezpečnostní situace v zemi, zejména kriminalita ve větších městech a také v pohraničních oblastech s Kolumbií. Hlavními bezpečnostními zásadami jsou necestovat v noci, po setmění vycházet jen s minimální hotovostí, zavazadla ponechávat na bezpečném místě a dát přednost jednoduchému a neokázalému oblečení. Vozidla taxi mají taxametry, nicméně se nedoporučuje jejich zastavování na ulici, ale použití hotelového taxi. V Quitu jsou oblastmi s vyšší kriminalitou historické centrum města, zóna „La Mariscal“, parky Carolina a Egido a vyhlídka Panecillo (platí zejména v podvečer a v noci). Pro Guayaquil obecně platí, že je zde větší kriminalita než v Quitu, neboť se jedná o přístavní město. Z tohoto pohledu jsou nejhorší následující oblasti: nábřeží, ulice 9. října a vyhlídka Santa Ana. V poslední době se zvýšil počet tzv. expresních únosů, které postihly také turisty.

Některé turistické oblasti Ekvádoru se nacházejí ve vysoké nadmořské výšce, která se může projevit bolestmi hlavy, závratěmi, ztíženým dýcháním a také zvracením. Při příjezdu je vhodné počítat s obdobím na aklimatizaci. Ve výše položených oblastech se doporučuje chodit spíše pomaleji, častěji odpočívat, nejíst těžká a tučná jídla a přijímat velké množství tekutin.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání občanů ČR podléhá vnitřním předpisům, tzn., že je třeba získat pracovní povolení a zejména povolení k pobytu za účelem zaměstnání (pracovní průkaz – carné ocupacional). Vyřizování těchto formalit není jednoduché, vyžaduje velkou trpělivost a zejména jistý časový předstih. Více informací o požadavcích je dostupné na webu ministerstva práce www.trabajo.gob.ec. Příslušná žádost je vygenerována on-line v systému ministerstva práce, podepsána žadatelem a zaměstnavatelem (nebo jeho autorizovaným zástupcem). Dále je zapotřebí barevná kopie platného pasu (datové stránky i stránky se vstupním razítkem), jednoduchá kopie pracovní smlouvy registrované na ministerstvu práce a stvrzenka o provedení této registrace; doklad o splnění pravidla 20/80 (tj. max. 20 % zaměstnanců cizinci a min. 80 % Ekvádorci) dle platné právní úpravy. V přístupovém protokolu, prostřednictvím kterého se Ekvádor od 1. 1. 2017 stal účastníkem mnohostranné dohody o volném obchodu (FTA) s EU je dále zakotveno, že ve firmách z EU s více než 10 zaměstnanci budou muset ekvádorští občané tvořit minimálně 90 %.

Čeští občané s trvalým pobytem v Ekvádoru využívají místní zdravotní péče při plném zdravotním a sociálním pojištění buď ze svých prostředků, nebo s povinným příspěvkem zaměstnavatele. Jiné zvláštní podmínky stanovené pro cizince nejsou. Za lékařské ošetření se platí ihned v hotovosti, náročnější lékařské zákroky je nutné hradit předem. Pro cesty do Ekvádoru se doporučuje zajistit si cestovní pojištění. V případě nutnosti vyhledání lékařské péče pak pacient uhradí tuto péči na místě (v hotovosti nebo platební kartou) a následně s lékařskou zprávou a účtenkami nahlásí pojistnou událost u své pojišťovny.

5.9 Veletrhy a akce

SEGURIEXPO ECUADOR 2022 - mezinárodní veletrh a konference technologií a inovací v bezpečnosti, prevenci a kontrole, 9. - 10. 6. 2022, Guayaquil, <https://exposeguridadecuador.com/>

EXPOMINAS QUITO - mezinárodní veletrh těžebních strojů a důlní techniky, 13. - 15. 7. 2022, Quito, <https://www.feriasinfo.es/Expominas-M13317/Quito.html>

ECUADOR INDUSTRIAL Y PRODUCTIVO EXPO-CONFERENCE – veletrh a konference průmyslové výroby a podpory výroby a komercializace výrobního sektoru země, 12. - 14. 10. 2022, Quito, <https://www.hjbecdachferias.com/ecuadorindustrial/>

ECUADOR OIL AND POWER 2022 - mezinárodní veletrh těžebních strojů a důlní techniky + ropa, plyn a obnovitelné zdroje energie, 9. - 11. 11. 2022, Quito, <https://www.hjbecdachferias.com/oilpower/>

Ekvádorské dovozní zákony neumožňují do Ekvádoru dovážet propagační tiskoviny, tedy katalogy, brožury atp, tudíž je nutné tento typ materiálu nechat vytisknout v Ekvádoru v některé místní tiskárně, nebo jej dovézt v osobních zavazadlech vystavovatelů (tento materiál není možné poslat v rámci cargo se vzorky produktů či jako samostatné zásilky).

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Teritoriální působnost pro Ekvádor má zastupitelský úřad ČR v Limě.

Velvyslanectví České republiky v Limě

Embajada de la República Checa

Baltazar la Torre 398, San Isidro, Lima, Peru

Tel.: 00511/2643381, 2643374

e-mail: lima@embassy.mzv.cz, e-mail ekonomický úsek: commerce_lima@mzv.cz

Provozní hodiny úřadu: pondělí - pátek: 08,30 - 17,00, úřední hodiny konzulárního úseku pro veřejnost: pondělí, středa, pátek: 09,00 - 12,00, víza: úterý a čtvrtek: 09,00 - 12,00 (umístění ZÚ v Limě: křižovatka ulic Av. Salaverry a Av. Javier Prado; čtvrť San Isidro; přístup z ulice Baltazar la Torre)

Honorární generální konzulát Guayaquil

Consulado honorario de la República Checa en Guayaquil

Honorární konzul: Ing. José Miguel Aguilar Mora

Av. Tercera 520 y Calle Cuarta, Los Ceibos, P.O.Box 09-01-5094, Guayaquil, República del Ecuador

Tel.: +593 96 058 9358

e-mail: guayaquil@honorary.mzv.cz, gye.honorarycz@gye.puntonet.ec

Honorární konzulát v Quitu

Consulado Honorario de la República Checa en Quito

Honorární konzul: Tommy Carlos Camilo Schwarzkopf Peisach

Av. Eloy Alfaro y Mariana de Jesús, Edificio Gaia, Piso 6, Oficina 64, Quito, República del Ecuador

Tel.: 00593-2-4502763, 4502796

e-mail: consuladoquito@consulhcz.com, tommyschwarzkopf@consulhcz.com

Ekvádor spadá pod Kancelář CzechTrade v Limě, kde sídlí na adrese zastupitelského úřadu (viz výše)

Ředitel kanceláře: Bc. Martin Rossbach, MBA

Tel.: 00511/2643381, l. 35

e-mail: martin.rossbach@czechtrade.cz

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Pro volání do Ekvádoru platí mezinárodní předvolba +593

Policie: 101

Hasiči: 102

Infolinka: 104

Ambulance: 911

Letiště Mariscal Sucre, Quito: +593 2-395-4260

Ochrana spotřebitele: 02 394 8760 (linky 2231 a 2229)

Nemocnice v Quitu:

Hospital Metropolitano: 02 399 8000

Hospital de Especialidades FF.AA. (vojenská nemocnice): 02 396 8300

Hospital Vozandes: Teléfono: 02 397 1000

Nemocnice v Guayaquilu:

Hospital Alcívar: (5934) 3720100

Hospital Clínica Kennedy: (04) 2289-666 / (04) 2295-388

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Informace vlády, ministerstev: www.presidencia.gob.ec

Finanční a ekonomické informace a statistiky CB: www.portal.bce.fin.ec

Statistiky k Ekvádoru: www.ecuadorencifras.gob.ec

Obchodní komora Quito: www.lacamaradequito.com

Obchodní komora Guayaquil: www.lacamara.org

Ústava, její změny: www.ecuanex.net.ec/constitucion

Ministerstvo zahraničních věcí: www.cancilleria.gob.ec

Ministerstvo financí: www.finanzas.gob.ec

Centrální daňový úřad: www.sri.gob.ec

Informace o státních zakázkách: <http://portal.compraspublicas.gob.ec/sercop>

Obchodní rejstřík: <http://registromercantil.gob.ec>

Celní úřad (SENAE): www.aduana.gob.ec

Kontrolní úřad: www.contraloria.gob.ec

Státní agentura pro podporu exportu a investic: www.proecuador.gob.ec

Deník El Comercio: www.elcomercio.com

Deník El Universo: www.eluniverso.com

Deník Expreso: www.expreso.ec